

ECTS 3

četvrtkom u 10:15

FFRZ dvorana P26

Uvod u Bibliju

UP0060; ISVU: 23559

Opći uvod u Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta

Ljetni semestar ak. g. 2024./25.

amdg.eu → nastava

Srce raskajano (Ps 51)

Dm A Dm G A F Dm G A

Sr - ce ras-ka-ja-no po - niz - no, Bo - že, ne-ćeš pre-zre - ti.

Biblijski kanon

Sveto pismo tijekom vjekova

Biblijski *Kanon*

- **κανών** – mjera:
 - ustaljeni popis i raspored
 - **Suvremeni kanon SZ:**
 - *Petoknjižje*
 - *i Povijesne* knjige:
 - Jš do 2 Mak
 - *Mudrosne* knjige:
 - Job do Sir + Psalmi
 - *Proročke* knjige:
 - Iz do Mal
- **NZ:**
 - **Evandjelja i Djela**
 - = **povijest**
 - **Poslanice**
(Pavlove + Katoličke)
 - = **mudrost**
 - **Otkrivenje**
 - = **proroci**

Hebrejska Biblija (HB)

- “*proto-kanon*“ – prvi, 3 dijela
- תורה – *Tôrâ* = Zakon (Pouka)
- נביאים – *N^ebi’îm* = Proroci
 - Od Jš (– 2 Kr) do (Iz –) Mal
- כתובים – *K^etubîm* = Spisi
 - Rut, “mudrosne”, Ezer/Neh, Dn, Ljet
- → TaNaK – opis od? do?
 - Od stvaranja (**Post 1s**)
 - do novog stvaranja (npr. **Iz 66**)
 - tj. kraja vremena (npr. Dn 12)

©JewishEncyclopedia.com

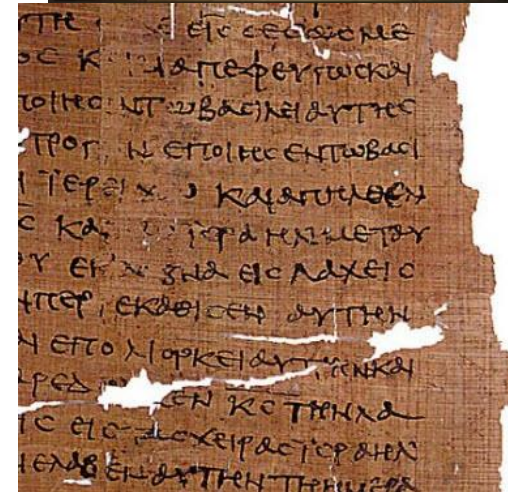

Septuaginta

- **70=LXX =“deutero-kanon”**
 - Grčki kanon, Grč. Biblija
 - Nakon Aleksandra Velikoga, za vjernike
- **Nov jezik: prijevod na grčki**
- **Nov raspored (“logički” i kronološki)**
 - Prošlost, sadašnjost, budućnost
 - Npr. **Rut 1,1**
- **Nove knjige: 7 knjiga**
 - Tob, Jdt, 1 i 2 Mak, Mudr, Sir, Bar
 - + dodatci u Dn i Est
- **Teološki naglasci (svetost, David i hram...)**

ἘΝ ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἄρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐτεφείρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἀπὸ μέσων τοῦ σκότους. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἰσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία.

Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος· καὶ ἴστω διαχωρίζον ἀπὸ μέσων ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς διὰ μέσων τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερείματος, καὶ ἀπὸ μέσων τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ στερείματος. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανὸν καὶ ἐγένετο

Biblijski jezici

- Stari zavjet: **hebrejski**
- **aramejski**: Dn (2,4b-7,28) i Ezz (4,8-6,18; 7,12-26)
- **grčki**: 7 “deuterokanonskih” i dodatci Dn 3,24-90 + 13.14 i Est
 - **KS**: *kurziv*, Šarić: A, B, C, D...
- Novi zavjet: **grčki**

Svečana Biblija zagrebačke katedrale, XIV. st.

Novi zavjet (grčki)

- **Evandjelja**
- **Sinoptička: Mt, Mk, Lk**
 - *Zajedničko gledanje na tijek Isusova života (1 put u Jeruzalem)*
- **Teološko evandjelje: Ivan**
- **Djela apostolska (Dj)**
- = povijest

- **Poslanice**
 - **Pavlove: 7 + pavlovskih 7**
 - + 7: **Katoličke (sveopće): Jak, 1 i 2 Pt, 1, 2 i 3 Iv, Jd**
- = **mudrost**
- **Otkrivenje (Otk)**
- = **proroštvo**

Razvoj Kanona

- **Pregled:**
- **Hebrejska Biblija**
– **Tanak**
- ***Septuaginta (LXX)***
– **Grčka Biblija (deuterokanon – 2. kanon)**
- **Vulgata – latinski prijevod**

Obasjaj nas (Ps 67)

I. korizma; melodija: donje note

The image shows a musical score for the first verse of the hymn 'Obasjaj nas'. The score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The melody is composed of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the staff, with vertical lines connecting the notes to the syllables. Above the staff, chord symbols are placed: E, H7, Cism, E, A, H7, and E. The lyrics are: O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!

O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!